

Η προφητική, αποστολική και πατερική συνείδηση του Οσίου Γέροντα Φιλόθεου Ζερβάκου (Πρωτοπρ. Θεόδωρος Ζήσης)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 10 Νοεμβρίου, 2014

Και ερχόμεθα τώρα, στην παρουσίαση σε αδρές γραμμές των στοιχείων που τον παρουσιάζουν, πέραν των άλλων πλευρών της πολυμερούς του προσωπικότητας και της πολυποίκιλης δράσης του, ως **αγωνιστή και ομολογητή της Ορθοδοξίας.**

Βάσει αυτών των στοιχείων, ιδιαίτερα της αυστηρής αλλά δίκαιης κριτικής που ασκεί στις εκ της Δύσεως επιρροές και στο χώρο του ήθους, της ηθικής ζωής, αλλά και στο χώρο του δόγματος, στις εκτροπές από την ορθόδοξη πίστη, ο Γέροντας όσιος Φιλόθεος υπερτερεί όλων των άλλων οσίων Γερόντων του περασμένου αιώνας και αναδεικνύεται σε εφάμιλλη των Αγίων Πατέρων και Διδασκάλων μορφή. Συντάσσει

θαρραλέα υπομνήματα προς πολιτικούς και εκκλησιαστικούς άρχοντες αλλά και προς

τον λαό, και ως προφήτης της μετανοίας διαβλέπει ότι, αν συνεχιστεί αυτή η ηθική διάβρωση και η αποστασία από την πίστη, ο Θεός θα αποσύρει την Χάρη και την ευλογία Του παιδαγωγικά από το ελληνικό έθνος, όπως το έπραξε και στο παρελθόν.

Σε πολλά γραπτά του κείμενα είναι ολοφάνερη αυτή η συνείδηση που συναντά κανείς στους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης. Δεν έχει γι' αυτό άδικο ο π. Θεόκλητος Διονυσιάτης στο μνημονευθέν βιβλίο του, που αρχίζει τα

«Προλεγόμενα»

με το αναφερόμενο στον προφήτη και Πρόδρομο Ιωάννη χωρίο του ευαγγελιστή Ιωάννη

ως εφαρμοσθέν κατ' αναλογίαν και εις τον Όσιο Γέροντα Φιλόθεο Ζερβάκο: «*Εγένετο άνθρωπος απεσταλμένος παρά Θεού,*

όνομα αυτώ Ιωάννης- ούτος ήλθεν εις μαρτυρίαν, ίνα μαρτυρήση περί του φωτός, ίνα πάντες πιστεύσωσι δι' αυτού».

Απεσταλμένος από τον Θεό προφήτης και διδάσκαλος δείχθηκε ο όσιος Φιλόθεος κατά τον 20ό αιώνα, κατά τον οποίο σπάνιζαν οι προφητικές φωνές, ενώ αντίθετα ακούονταν ηχηρές φωνές ψευδοπροφητών, ψευδοποιμένων και

ψευδοδιδασκάλων που κήρυτταν καινοτομίες και πλάνες. Ο ίδιος αμφιταλαντεύτηκε στο αν θα έπρεπε να ακολουθήσει την ησυχαστική μοναστική ζωή, μακριά από τους θορύβους και τα προβλήματα του κόσμου, όπως επιθυμούσε, ή θα έπρεπε να συνδυάσει την μοναστική ζωή με ιεραποστολική δράση μέσα στον κόσμο, όπως του συνιστούσε ο πνευματικός του πατήρ και διδάσκαλος, ο Άγιος Νεκτάριος, που έπραξε και αυτός το ίδιο, ακολουθώντας το παράδειγμα μεγάλων Αγίων Πατέρων, ιδιαίτερα των Τριών Ιεραρχών.

Η αμφιταλάντευσή του αυτή έπαυσε, όταν με θεοσημία προφητική εστάλη να κηρύξει στον κόσμο. Διηγείται ο ίδιος ότι κατά το προσκυνηματικό του ταξίδι στους Αγίους Τόπους βρέθηκε στο θεοβάδιστο όρος Σινά. Εκεί κατά την κάθοδό του από το όρος Χωρήβ εισήλθε στο σπήλαιο του προφήτου Ηλιού και προσευχόμενος παρακαλούσε θερμά τον Θεό με δάκρυα να του αποκαλύψει αν είναι θέλημά Του να μείνει εκεί στο σπήλαιο, μακριά από τον μάταιο κόσμο, χωρίς περισπασμούς και φροντίδες, για να έχει διαρκώς ενωμένο τον νου του με τον Θεό, να σκέπτεται μόνον τα ουράνια. Και ενώ έλεγε αυτές τις σκέψεις, άκουσε τρεις φορές άρατη φωνή να λέγει: *«Ποίμαινε τα πρόβατά μου»*. Κατενόησε τότε ότι αυτό ήταν το θέλημα του Θεού και επέστρεψε στην Λογγοβάρδα.

Περί του ότι σπάνιζαν τον 20ό αιώνα οι τολμηροί και ανδρείοι Ομολογηταί της πίστεως, ενώ επλήθαιναν οι πολέμιοι της Εκκλησίας και μέσα στο σώμα των επισκόπων και ποιμένων, υπάρχει ένα συγκλονιστικό κείμενο προσευχής του προς τον Κύριο Ημών Ιησού Χριστό που εκυκλοφορήθη και σε ιδιαίτερο φυλλάδιο το 1973. Αφού επισημαίνει κατ' αρχήν ότι οι Άγιοι Απόστολοι και οι διάδοχοί τους, οι Άγιοι Θεοφόροι Πατέρες και διδάσκαλοι της Εκκλησίας, νίκησαν κατά την διάρκεια των αιώνων τους ορατούς και αοράτους εχθρούς, διέσωσαν την Αγία Εκκλησία και οδήγησαν πολλούς στην αληθινή πίστη, την Ορθόδοξη, προσθέτει: *«Στις προηγούμενες γενεές υπήρξαν άνδρες Άγιοι, άνδρες σοφοί, δίκαιοι, τίμιοι, συνετοί, πνευματοφόροι, θεοφόροι, ανδρείοι στην ψυχή, οι οποίοι αγωνίσθηκαν υπέρ της Εκκλησίας, υπέρ των Αποστολικών και Πατρικών Παραδόσεων και με την δική Σου συμμαχία και βοήθεια, Κύριε, νίκησαν τις παρατάξεις των εχθρών και διέσωσαν την Εκκλησία»*.

Σήμερα τέτοιοι άνδρες, υπάρχουν ολίγοι, σπάνιοι, δυσεύρετοι και όχι ανδρείοι, σοφοί και Άγιοι, ως οι παλαιοί Πατέρες ημών. Οι δε πολεμούντες την Αγίαν Εκκλησίαν είναι πολλοί και κινδυνεύει το σκάφος της Εκκλησίας να καταποντισθεί, διά το μη έχειν καλούς ποιμένας και φύλακας. Μερικοί των ποιμένων και επισκόπων, τους οποίους έταξαν ποιμαίνειν και φυλάττειν την λογική Σου ποίμνη, την Αγία Εκκλησία, έγιναν προβατόσχημοι λύκοι, τέλειοι καταφρονηταί και παραβάται των Ιερών Κανόνων και Αποστολικών Παραδόσεων, ζητούντες αποβολή

αυτών και αντικατάστασι. Άλλοι άνοιξαν τις πόρτες και καλούν και δέχονται τους λύκους Παπιστάς, Διαμαρτυρομένους και πάντας τους αιρετικούς για να εισέλθουν ακωλύτως και θύσουν, απολέσουν και κατασπαράξουν τα λογικά πρόβατα... Και αντί να αγωνίζονται και να φροντίζουν να ενώσουν την Εκκλησία, αγωνίζονται να την διαιρέσουν ακόμη σε περισσότερες και την καταστήσουν παναιρετική...»

Μπροστά σ' αυτήν την εικόνα της αυξήσεως των εχθρών και πολεμίων της Εκκλησίας, της αδιαφορίας των ποιμένων ή και της μεταβολής τους σε εχθρούς, η οποία σημειωτέον σήμερα είναι πολύ χειρότερη, ο όσιος Φιλόθεος αισθάνεται μεγαλύτερο το χρέος και την ευθύνη του ως πνευματικού πατρός και κληρικού να αγωνιστεί και να αντιδράσει. Διαβάζει τις συστάσεις του Θεού προς τους προφήτες να αναγγείλουν στον λαό τις αμαρτίες του με φωνή δυνατή σαν της σάλπιγγος, διαφορετικά θα τιμωρηθούν και αυτοί, και γράφει: «*Ταύτα αναγνώσας εγώ, ο αμαρτωλός και ανάξιος, και φοβηθείς μήπως ως πνευματικός πατήρ και ιερέυς του Υψίστου, εάν σιωπήσω βλέπων την ερχομένην ρομφαίαν, μοί εκ ζητήση ο Κύριος λόγον, αναγγέλλω τα αμαρτήματα του ελληνικού λαού και του κλήρου, καλών πάντας και πρώτον τον εαυτόν μου (επειδή καγώ αμαρτωλότερος πάντων τυγχάνω) εις μετάνοιαν και επιστροφήν*». Γράφοντας προς τον πατριάρχη Αθηναγόρα επικριτικά για τα ανοίγματά του προς τον Πάπα εκφράζει τον ίδιο φόβο σε περίπτωση που θα σιωπήσει «*Αναγκάζομαι να σας γράψω, φοβούμενος ότι θα αμαρτήσω, εάν φιμωθώ και δεν ομολογήσω την αλήθειαν*». Την ίδια συνείδηση ευθύνης εκφράζει και όταν εκδίδει το 1957 ειδικό φυλλάδιο εναντίον της βλασφημίας των θείων, που είχε προσλάβει τότε μεγάλη έκταση: «*Συναισθανόμενος αφ' ενός το ιερόν καθήκον ως Πνευματικού Πατρός και Ιερέως, ότι δεν πρέπει να σιωπώ, αλλά να κηρύττω την αλήθειαν, να ελέγχω, να επιτιμώ, να νουθετώ και παρακαλώ τούς αμαρτάνοντας... έκρινα σκόπιμο να εκδώσω το παρόν βιβλιάριον*».

Δεν έλειψαν βέβαια και οι επικριταί αυτής της προφητικής και ομολογητικής στάσεως του οσίου Φιλοθέου, οι οποίοι του συνιστούσαν να κάνει υπακοή στον οικείο επίσκοπο και στις αποφάσεις των συνόδων. Γράφοντας απαντητικά το 1930 προς τον επίσκοπό του, που του συνιστούσε υπακοή, έλεγε: «*Εάν αυτήν την γνώμην ηκολούθουν πάντες οι Χριστιανοί κατά γράμμα, να ακολουθούν δηλαδή τους επισκόπους εις πάντα, αλλοίμονο τότε, ούτε Ορθοδοξία, ούτε Εκκλησία, ούτε Ορθόδοξος Χριστιανός θα υπήρχε σήμερα. Εάν οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί ηκολούθουν τους πατριάρχας και επισκόπους, Απολιναρίους, Μακεδονίους, Ευτυχέας, Διοσκόρους, Σαβελλιο-Σεβήρους, Ευσεβίους και πολλούς άλλους, και εδέχοντο και ησπάζοντο τα φρονήματά των, πού*

τότε Ορθοδοξία; Πού χριστιανός ευσεβής και ορθόδοξος;!! Και τί λέγω ανθρώπους, πατριάρχας και μητροπολίτας; Και δεν λέγω συνόδους, όχι από πέντε ή δέκα και είκοσι τοιούτους, αλλά από 100, 200 και 348 μητροπολίτας και επισκόπους, αποτελούμενας; Διότι 348 τον αριθμό συνήλθον εν έτει 754 εν Κωνσταντινουπόλει και εξέδωκαν τον όρον εναντίον των άγιων εικόνων». Συμπληρώνοντας την επιχειρηματολογία του, γράφει ότι «υπάρχουν και εξαιρέσεις, καθ' ας ακριματίστως δύναται τις να παρακούη, καθώς και ανωτέρω είπομεν και ως οι Άγιοι Πατέρες και Απόστολοι, μας παραγγέλλουν», δίνει δε στη συνέχεια και σχετικά χωρία από την Αγία Γραφή και τους Αγίους Πατέρες.

Σε ελεγκτική επιστολή που στέλνει το 1976 «Προς την σεπτήν Ιεραρχίαν» της Εκκλησίας της Ελλάδος γράφει: «Ας μη είπωσι: Ποιος είσαι εσύ που θέλεις να διδάξεις ημάς τους αρχιερείς, συ ο κατώτερος ημάς τους ανωτέρους σου; Ότι είμαι κατώτερος και αμαθής το γνωρίζω, ότι είμαι μηδέν εκ του μηδενός. Αλλά είμαι και άνθρωπος Χριστιανός Ορθόδοξος και Πνευματικός και οφείλω, όταν υβρίζεται η πίστις μου να μη κλείω το στόμα μου και να σιωπώ. Ο Πρόδρομος Ιωάννης εν ερήμω διέτριβεν, αλλ' όταν επληροφορήθη ότι ο βασιλεύς Ηρώδης παρηνόμησεν, αφήκε την έρημον και μετέβη εις την πόλιν και ήλεγξε τον παρανομήσαντα βασιλέα. Και πας άνθρωπος οίος και αν η, οφείλει να μη κλείη το στόμα του, όταν ακούη την πίστιν του να υβρίζεται, αλλά να διαμαρτύρεται, να συμβουλεύει και εν ανάγκη να ελέγχει».

Ακόμη και τους Αγιορείτες Πατέρες ελέγχει με πειστική επιχειρηματολογία, γιατί δέχθηκαν να οργανώσουν στο Άγιον Όρος το 1963 τις τελετές για την χιλιετηρίδα του Αγίου Όρους, γιατί θεωρεί ότι είναι κοσμικές εκδηλώσεις ξένες προς τα μοναστικά ήθη και την ιστορία του Μοναχισμού, τελικώς δε βλάβη θα προκαλέσουν παρά όφελος.

Αναιρώντας δε πιθανή ένσταση για την ανάμειξή του σε ξένη δικαιοδοσία γράφει: «Αλλ' ίσως μοί είπουν τινές- ημείς γνωρίζομεν να φυλάξωμεν τον εαυτόν μας από τας παγίδας του Διαβόλου, συ πάτερ Φιλόθεε τί ενδιαφέρεσαι; Συ είσαι ξένος, κοίταξε το μοναστήρι σου. Ενδιαφέρομαι ως Χριστιανός, ως ομόσχημος αδελφός, αλλά και διότι η Λογγοβάρδα έχει ιδρυθή από Αγιορείτας, τους λεγομένους Κολλυβάδες, φίλους, ομαίμονας και ομόφρονας των Αγίων εκείνων Πατέρων Νικοδήμου Ναξίου του Αγιορείτου, Αθανασίου του διδασκάλου του Παρίου, Μακαρίου Νοταρά κ.λπ. ... Λοιπόν, όπως ενδιαφέρομαι και διά την μονήν μου, ενδιαφέρομαι και διά το Άγιον Όρος... έχω δε καθήκον ιερόν και επιβεβλημένον ως μοναχός και δη ως Πνευματικός, να ενδιαφέρωμαι όχι μόνον διά την μονήν μου και τας μονάς του Αγίου Όρους, αλλά και δι' όλας τας μονάς και δι' όλους τους μοναχούς της

πατρίδος και της Εκκλησίας μου».

Απεύθυνε τους προφητικούς και πατερικούς ελέγχους του κατά διαφόρους καιρούς χωρίς να φοβείται, σε βασιλείς, πρωθυπουργούς, υπουργούς, πατριάρχες, αρχιεπισκόπους, επισκόπους και άλλους αξιωματούχους, όταν πληροφορείτο ότι προσέβαλαν τα δόγματα και την διδασκαλία της Εκκλησίας. Συνοψίζοντας την σχετική δραστηριότητά του, γράφει: «*Αλλ' ημείς, και εάν πολλοί είναι οι κωφεύοντες και τυφλώττοντες, οφείλομεν να κηρύττωμεν και να ομολογώμεν την αλήθειαν. Από την στιγμήν που έγινα ιερέυς και πνευματικός από το έτος 1912 έως σήμερον έστειλα πολλά υπομνήματα εις βασιλείς, πρωθυπουργούς, την Ιεράν Σύνοδον, εις μητροπολίτας και αλλαχού. Έστειλα και 4 εγερτήρια σαλπίσματα, αλλ' όμως δεν ήκουσαν.*

Είπα και λάλησα, αμαρτία ουκ έχω. Αλλ' εφ' όσον οι άνθρωποι και μαζί με αυτούς και εγώ δεν ακούουν τον Θεόν, πώς θα ακούσουν εμέ τον αμαρτωλό; Δεν έπαυσα όμως να ομιλώ, αλλά μάχομαι εναντίον των καταφρονητών των Αποστολικών και Πατερικών παραδόσεων, των εχθρών της Ορθοδοξίας και φίλων των σχισματοαιρετικών Παπιστών και Διαμαρτυρομένων, οι οποίοι προσπαθούν δολερώς να πλανήσουν τους Ορθοδόξους Χριστιανούς, διά να τους ακολουθήσουν εις την πλάνην των... Τώρα όμως θα παύσω να γράφω, διότι αναχωρώ της πρόσκαιρου ζωής διά την αιώνιον και ουράνιον πατρίδα».

Ήταν τόσοσ ο προφητικός και αποστολικός ζήλος του με συνακόλουθα την τόλμη και την ανδρεία του, ώστε κατά μία επίσκεψή του στην Κωνσταντινούπολη (1934) είχε προγραμματίσει να συναντήσει τον Κεμάλ Ατατούρκ, πρόεδρο της Τουρκικής Δημοκρατίας, και να τον προτρέψει να ασπασθεί τον Χριστιανισμό. Του απέτρεψε όμως από το εγχείρημα αυτό ο τότε πατριάρχης Φώτιος, διότι υπήρχε όξυνση στις σχέσεις μεταξύ Κεμάλ και Οικουμενικού Πατριαρχείου. Όταν επέστρεψε στην Λογγοβάρδα, έγραψε σχετική επιστολή που έχει διασωθεί. Πληροφορηθείς ότι ο Κεμάλ ήτο άρρωστος, αποφάσισε να τον επισκεφτεί στην Άγκυρα• αλλά όταν έφθασε στην Αθήνα έμαθε ότι πέθανε, και έτσι ματαιώθηκε οριστικά το εγχείρημα, το οποίο πάντως δείχνει ότι ο ιεραποστολικός του ζήλος έφθανε μέχρι του να οραματίζεται να προσελκύσει στον Χριστιανισμό ολόκληρα έθνη.

Επειδή μάλιστα ομιλούμε για συνείδηση προφητική, δεν είναι περιττό να μνημονεύσουμε ότι μεταξύ των εχθρών και πολεμίων του Χριστιανισμού

έβλεπε τον Κομμουνισμό και συχνά αναφερόταν στους διωγμούς, που υφίσταντο οι Χριστιανοί, εκεί όπου είχαν επικρατήσει τα κομμουνιστικά καθεστώτα, αλλά και προέλεγε ότι σύντομα θα εκριζωθούν, όπως και έγινε: «Οι μπολσεβίκοι της Ρωσίας και οι ερυθροί της Ισπανίας, διότι στερούνται των όπλων της Αγάπης, της πίστεως και της ελπίδος, κατέστησαν αθλίας και δυστυχείς τας πατρίδας των. Βεβήλωσαν και μόλυναν τους ιερούς ναούς και τα άγια θυσιαστήρια, κατάσφαξαν αγρίως και ποικιλοτρόπως βασάνισαν και θανάτωσαν μυριάδας ανεύθυνων κληρικών και λαϊκών. Έχυσαν ποταμούς αιμάτων αθώων και θα αφήσουν εις τας μετά ταύτα γενεάς στίγμα και αιώνιον ανάθεμα της φαυλότητας, της κακίας και μοχθηρίας των. Αλλά "πάσα φυτεία ην ουκ εφύτευσεν ο Ουράνιος Πατήρ εκριζωθήσεται". Ο μπολσεβικισμός και ο κομμουνισμός είναι φυτεία του σατανά, διότι στερείται της Αγάπης, της πίστεως, της ελπίδος, επομένως ταχέως θα εκριζωθή. Οι ερυθροί της Ισπανίας ήρχισαν να ξεκλωνίζονται και να εκριζούνται- την ομοίαν τύχην θα υποστούν συντόμως και οι τούτων αδελφοί άθεοι μπολσεβίκοι της Ρωσίας».

Μέχρι το τέλος της μακράς ζωής του αγωνιούσε για την προσωπική πνευματική του πορεία, γι' αυτό και ευχαριστούσε τον Θεό ο Οποίος τον διεφύλαξε από τις παγίδες και πλάνες του Διαβόλου, αλλά και εστενοχωρείτο για την αξιοθρήνητη κατάσταση της Εκκλησίας και των ποιμένων της. Παραθέτουμε ένα μικρό σχετικό απόσπασμα των λεγομένων του: «Έφθασε το τέλος μου και ευχαριστώ τον Θεόν, διότι με διεφύλαξεν από πολλούς κινδύνους, σωματικούς και ψυχικούς από πολλές πλάνας και παγίδας του δολίου δράκοντος και Τον παρακαλώ να με διαφυλάξη άχρι της τελευταίας στιγμής του θανάτου μου και εισαγάγη με εις τας ουρανίους σκηνάς, ένθα των ευφραινομένων η κατοικία. Αλλ' η ψυχή μου εις τας τελευταίας στιγμάς του βίου μου είναι περίλυπος και κατώδυνος, βλέπων την αξιοθρήνητο κατάστασιν της Εκκλησίας και των ποιμένων.

Αυτής, οι οποίοι, εκτός ολίγων εξαιρέσεων, αντί να γίνουν φως με τα καλά των έργα, εγένοντο σκότος και αιτία να βλασφημηται εις τα έθνη το όνομα του Ουρανίου Πατρός ημών. Πιστεύω και ελπίζω ότι ο ιδρυτής της Εκκλησίας και άρχων της ειρήνης, τούτους μεν θα συντρίψη ως σκευή κεραμέως, την δε Εκκλησίαν Αυτού, την οποίαν ηγίασε διά του παναχράντου Αυτού αίματος, θα διασώση εκ του κινδύνου του καταποντισμού. Εγώ μεν απέρχομαι εν ειρήνη, εσείς δε σώθητε, ως σοφοί και φρόνιμοι, από την παρούσαν πονηράν γενεάν και διεφθαρμένην».

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΝΗΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΕΡΟΝΤΑ ΦΙΛΟΘΕΟ ΖΕΡΒΑΚΟ

apantaortodoxias